საქართველო

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

2009

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისია

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისია
(რეფორმის დასრულების ვადა: სექტემბერი, 2010)

კომისია შეიმუშავებს საქართველოს კონსტიტუციის ახალ პროექტს, რომელიც დაეფუძნება კანონის უზენაესობის, ადამიანის ფუნდამენტალური უფლებებისა და თავისუფლების დაცვის, ეკონომიკური და სოციალური სამართლიანობის, ხელისუფლების მკაფიოდ განაწილებისა და ხელისუფლების შტოებს შორის ურთიერთკონტროლისა და დაბალანსების პრინციპებს.

ახალი კონსტიტუციით, უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს:

- ✓ ძლიერი პარლამენტი;
- ✓ მთავრობისა და პრეზიდენტის ეფექტურობა;
- ✓ დამოუკიდებელი სასამართლო სისტემა;
- ✓ ადამიანის უფლებების დაცვა.

კონსტიტუციის ახალი პროექტის განხილვა დასრულდება 2010 წლის 1 იანვრამდე.

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისია

კომისია შედგება 70 წევრისგან.

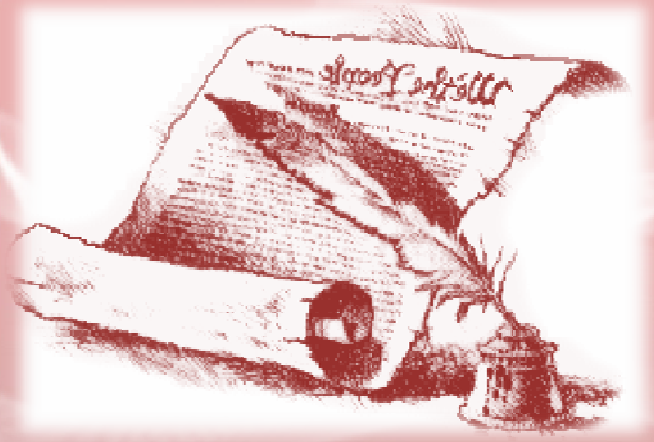

- ✓ წარმომადგენლები:
  - პოლიტიკური პარტიები;
  - პარლამენტი;
  - პრეზიდენტი;
  - მთავრობა;
  - უზენაესი სასამართლო;
  - არასამთავრობო ორგანიზაციები;
  - აჭარისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკები;
  - ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ოლქის დროებითი ადმინისტრაცია.
- ✓ ექსპერტები

მმართველი გუნდის წარმომადგენლები შეადგენენ სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისიის 1/3-ზე ნაკლებს.

ყველა გადაწყვეტილება მიიღება ხმათა 2/3-ის უმრავლესობით.

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

დამოუკიდებელი სასამართლო სისტემის გაძლიერება

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

დამოუკიდებელი სასამართლო სისტემის გაძლიერება

- ✓ პრეზიდენტი აღარ ნიშნავს მოსამართლეებს. ***(შესრულებულია)***
- ✓ პრეზიდენტი აღარ არის იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე/წევრი. ***(შესრულებულია)***
- ✓ ოპოზიციას ჰყავს თავისი წარმომადგენელი იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში, რაც საპარლამენტო უმცირესობას საშუალებას აძლევს, აკონტროლოს სასამართლო სისტემა და იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში განხორციელებული რეფორმები. ***(შესრულებულია)***
- ✓ იუსტიციის უმაღლეს საბჭოში მოსამართლეები წარმოადგენენ უმრავლესობას. ***(შესრულებულია)***
- ✓ მოსამართლეები ინიშნებიან უვადოდ. ***(შესრულებულია)***
- ✓ მიღებულ იქნა სისხლის სამართლის ახალი საპროცესო კოდექსი. ***(შესრულებულია)***

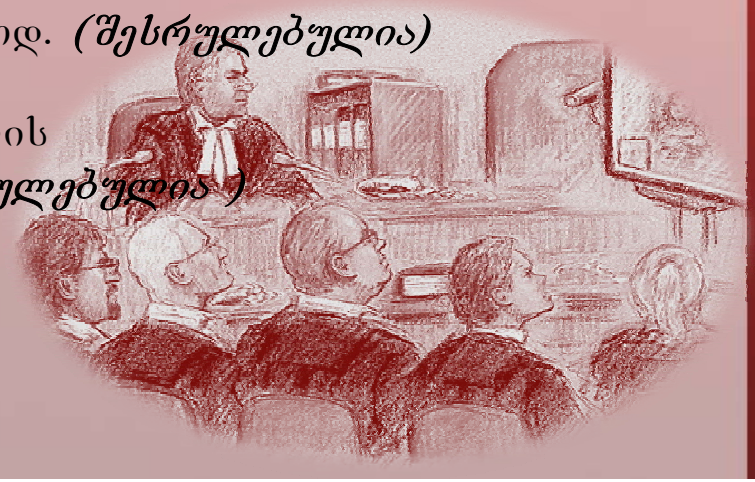

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

დამოუკიდებელი სასამართლო სისტემის გაძლიერება

საქართველოს სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსი წარმოადგენს სისხლის მართლმსაჯულების დემოკრატიულ სისტემას, რომელიც ეფუძნება დამოუკიდებელი სასამართლოს, შეჯიბრებითი სამართალწარმოების, მხარეთა თანასწორობისა და კანონის წინაშე თანასწორობის პრინციპებს.

სისხლის სამართლის საპროცესო კოდექსის პროექტი ითვალისწინებს:

- ✓ ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს შემოღებას;
- ✓ შეჯიბრებითობის პრინციპზე დაფუძნებული სწრაფი სამართლალწარმოების სრულად გამოყენებას;
- ✓ ოპერატიულ-სამძებრო საქმიანობის გადატანას წინასწარი გამოძიების სფეროში, რომელსაც მკაცრ ზედამხედველობას გაუწევს მოსამართლე ბრალდებულის უფლებების დაცვის უზრუნველყოფის მიზნით;
- ✓ Ex Parte კომუნიკაციის აკრძალვას;
- ✓ გამოძიებისთვის მკაცრად განსაზღვრული 60 დღის ვადას;
- ✓ წინასწარი პატიმრობის მაქსიმალურად შეზღუდვასა და არასაპატიმრო სასჯელების გამოყენებას; ასევე, წინასწარი პატიმრობის ვადის შემცირებას;
- ✓ მოწმის მიერ მხოლოდ ნებაყოფლობითი ჩვენების მიცემას წინასწარი გამოძიების ეტაპზე;
- ✓ წინასწარი სასამართლო განხილვის ცალკეულ სტადიად გამოყოფას სასამართლო პროცესის მსვლელობისას;
- ✓ სასამართლო გამოძიების დაფუძნებას მტკიცებულების უშუალო გამოკვლევის და ზეპირობის პრინციპებზე.

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

საარჩევნო რეფორმა

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

საარჩევნო რეფორმა (შესრულებულია)

შეიქმნა საარჩევნო კოდექსის სამუშაო ჯგუფი, რომელიც ეფუძნება შემდეგ პრინციპებს:

- ✓ კონსტრუქციული თანამშრომლობა;
- ✓ გადაწყვეტილებების მიღება კონსენსუსის საფუძველზე;
- ✓ არანაირი წინაპირობა განხილვების გარეშე.

სამუშაო ჯგუფის შემადგენლობაში არიან:

- ✓ მმართველი პარტია;
- ✓ საპარლამენტო და არასაპარლამენტო ოპოზიციური პარტიები;
- ✓ შესაბამისი საერთაშორისო და არასამთავრობო ორგანიზაციები.

საარჩევნო კოდექსში გათვალისწინებული იქნება საერთაშორისო პარტნიორების მიერ გაწეული რეკომენდაციები.

ცენტრალური საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე დაინიშნება პოლიტიკურ პარტიებს შორის კონსულტაციების საფუძველზე.

დაინერგება თბილისის მერის პირდაპირი წესით არჩევის სისტემა.

თვითმმართველობის არჩევნები ჩატარდება 2010 წლის გაზაფხულზე.

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

პოლიტიკური პარტიების განვითარების ხელშეწყობა

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

პოლიტიკური პარტიების განვითარების ხელშეწყობა (შესრულებულია)

✓ პარლამენტმა შეიტანა ცვლილება საქართველოს ორგანულ კანონში „მოქალაქეთა პოლიტიკური გაერთიანებების შესახებ", რომლის შედეგადაც გაუმჯობესდა ყველა კვალიფიციური პოლიტიკური პარტიის ფინანსური მხარდაჭერა. გაიზარდა პარტიების ძირითადი დაფინანსება და შემცირდა ერთიანი ნაციონალური მოძრაობის საბიუჯეტო დაფინანსება.

✓ შეიქმნა ფონდი, რომელიც დააფინანსებს პოლიტიკური პარტიებისა და არასამთავრობო ორგანიზაციების კვლევისა და განვითარების საქმიანობას.

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

სასჯელაღსრულების სისტემის რეფორმა

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

სასჯელაღსრულების სისტემის რეფორმა

✓ ახალი პატიმრობის კოდექსი ორიენტირებულია მსჯავრდებულთა რეაბილიტაციასა და საზოგადოებაში რეინტეგრაციაზე, ასევე, პრობაციის სისტემის განვითარებაზე. ***(შესრულებულია)***

✓ სახალხო დამცველის ოფისში შეიქმნა ეროვნული პრევენციული მექანიზმი, წამების აღკვეთის მიზნით. ***(შესრულებულია)***

✓ დაინერგა რეაბილიტაციისა და რეინტეგრაციის პროგრამები. ***(შესრულებულია)***

✓ ხორციელდება სასწავლო პროექტები სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სისტემებში. ასევე, ერთობლივი პროგრამები უნივერსიტეტებსა და ეკლესიასთან. ***(შესრულებულია)***

✓ ადეკვატური ჯანდაცვის სისტემის უზრუნველყოფა პატიმრებისთვის. ***(შესრულებულია))***

✓ პატიმრების დასაქმების უზრუნველყოფა. ***(შესრულებულია)***

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

კონტროლის პალატის შესახებ ახალი კანონი

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

კონტროლის პალატის შესახებ ახალი კანონი (შესრულებულია)

- ✓ კონტროლის პალატის დამოუკიდებლობის გაძლიერება;
- ✓ საზოგადოების მიერ საბიუჯეტო დანახარჯებზე კონტროლის გაზრდა;
- ✓ არსებული საკანონმდებლო ბაზის მოყვანა ევროკავშირის სტანდარტების შესაბამისად;
- ✓ მთავრობის საქმიანობის გამჭვირვალობის გაზრდა.

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

ქვეყნის მმართველობაში ოპოზიციის მონაწილეობისთვის ინსტიტუციონალური გარანტიების გაძლიერება

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

ქვეყნის მმართველობაში ოპოზიციის მონაწილეობისთვის ინსტიტუციონალური გარანტიების გაძლიერება

- ✓ ოპოზიციის როლის გაზრდა თავდაცვისა და უსაფრთხოების სფეროებში სამოქალაქო კონტროლის დამყარების საფუძველზე; *(შესრულებულია)*

- ✓ ოპოზიციის ლიდერების ჩართვა სახელმწიფოს უშიშროების საბჭოს მუშაობის პროცესში; *(შესრულებულია)*

- ✓ ოპოზიციის როლის გაძლიერება საპარლამენტო მმართველობასა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესში; *(შესრულებულია)*

- ✓ ოპოზიციის წარმომადგენლებისთვის მინისტრების მოადგილეების თანამდებობების შეთავაზება. *(შესრულებულია)*

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

ოპოზიციის როლის გაძლიერებისთვის სხვა ერთობლივი ინიციატივები

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

ოპოზიციის როლის გაძლიერებისთვის სხვა ერთობლივი ინიციატივები (შესრულებულია)

- ✓ ანტიკრიზისული საბჭო.
- ✓ რუსეთის ფედერაციის მხრიდან საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფის მიზნით განხორციელებული სამხედრო აგრესიისა და სხვა ქმედებების შემსწავლელი საქართველოს პარლამენტის დროებითი კომისიის შექმნა და მთავრობის რეაგირება კომისიის დასკვნაზე.

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

მედიის პლურალიზმის ხელშეწყობა

დემოკრატიული რეფორმების მეორე ტალღა

მედიის პლურალიზმის ხელშეწყობა

✓ კანონმდებლობაში შეტანილია ცვლილებები, რომლის მიხედვით ოპოზიციის წარმომადგენელი დაინიშნა საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიის წევრად. ***(შესრულებულია)***

✓ კანონმდებლობაში ჩადებულ იქნა გარანტიები, საქართველოს საზოგადოებრივ მაუწყებელთან დაკავშირებით, სადაც პირდაპირი ეთერით გადაიცემა პოლიტიკური გადაცემები (“Talk Shows”) და ყველა ძირითად პოლიტიკურ პარტიას თანაბარი მონაწილეობის საშუალება მიეცა. (***შესრულებულია)***

✓ განხორციელდა საქართველოს საზოგადოებრივი მაუწყებლის სამეურვეო საბჭოს რეფორმა, რომლის შედეგად ოპოზიციასა და მმართველ პარტიას ხმათა თანაბარი რაოდენობა აქვთ. ამავდროულად, საბჭოს მუშაობაში მონაწილეობას იღებს სამოქალაქო საზოგადოების ერთი წარმომადგენელი; გაიზარდა საზოგადოებრივი მაუწყებლის საბჭოს უფლებები. ***(შესრულებულია)***

✓ იგეგმება სპეციალური სატელევიზიო არხის შექმნა, რომელიც იქნება C-SPAN და/ან BBC Parliament-ის მსგავსი. ***(შესრულებულია)***

✓ ყველა სატელევიზიო არხისთვის სატელიტური მაუწყებლობის უფლების მიცემა. ***(შესრულებულია)***

✓ ქვეყნის პოლიტიკური ლიდერები მოუწოდებენ ძირითად კომერციულ სატელევიზიო არხებს, პირდაპირი ეთერით უფრო მეტი პოლიტიკური გადაცემა გაუშვან. ამჟამად, კვირაში 23 პოლიტიკური გადაცემა გადის. ***(შესრულებულია)***

ძალა ერთობაშია